

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Beelden-Dienst Ende Vasten Met Haere Ceremonien Soo
Sy Ghebryckt Worden Vande H. Roomsche Kercke
Bevestight Met De H. Schriftvre Ende De HH. Ovt-Vaders
vande eerste 400. jaeren**

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, 1664

Het III. Capittel. Van het ghebieden der Vasten-daghen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71387)

raers van Partye haer roemen / dat sy Schryfture
 hoor haer hebben? Wel hoe? zijn dan de Leeraers
 vande oude recht-sinnighe Kercke / soo onerbaren
 geweest in Schryfture / dat sy niet en sage / dat dier-
 ghelijcke ghestelde vasten-daghen streden teghen
 Schryfture? ofte zijn sy soo goddeloos gheweest /
 dat sy eene ghewoonte hebben op-ghenomen / en
 gepresen / de welke sy wel wisten te stryden tegen
 Schryfture? Wat redelyck / ende verstandigh
 mensch sal my sulckx sonder vermetentheit / der-
 ven toestaen? de wetenschap die de Oudt-Daders
 hebben gehad vande Schryfture / blyckt genoegh
 uyt haere schryften: den schrick die sy hebben ghe-
 hadt vande superstitie / blyckt genoegh uyt hare
 hepligheyt. Wat willen wy dan loopen tot de poe-
 len / als wy connen comen tot de fonteynen?

HET III. CAPITTEL.

Van het ghebieden der Vasten-daghen.

§. I.

Bewijzen uyt Schryfture datmen sekere Vasten-
 daghen magh ghebieden.

1. *Samuel ofte I. Regum Capite 14. Versu 24.*

SAul hadde het volck besworen, segghende: Vervloecht
 zy den man, die spijs eet, tot aen den avont, op dat
 ick my aen mijne vyanden wreke: Daerom en proefde dat
 gantsche volck gheene spijs.

2. *Paralipom. Capite 20. versu 3.*

Josaphar nu vreesde, ende stelde sijn aensichte om den
 Heere te soecken: Ende hy riep een vasten uyt in gantsch
 Juda.

1. Esdra Capite 8. Versu 21.

Doe riep ick aldaer een vastē uyt aen de riviere Ahava, op dat wy ons verpotmoedigē voor 't aengesichte onses Godts.

Esther Capite 4. Versu 16.

Gaet vergadert alle de Joden, die te Susan ghevonden worden, ende vastet voor my, ende eet, noch en drinckt niet in dry daghen, 's nachts, noch des daeghs, ick, ende mijne jonghe dochters sullen oock alsoo vasten.

Jeremia Capite 35. Versu 6. 8.

Jonadab de Sone van Rechab, onse Vader, heeft ons geboden, segghende: Ghy lieden en sult gheenē wijn drincken, ghy, noch uwe Kinderen, tot in eeuwigheydt.

Soo hebben wy der stemme Jonadabs, des Spons Rechabs, onses Vaders, ghehoorsaemt, in alles dat hy ons gheboden heeft: Soo dat wy gheenē wijn en drincken alle onse daghen, wy, onse vrouwen, onse sonen, ende onse dochteren.

Actorum Capite 16. versu 4.

Alsoo Paulus, ende Timotheus de steden door-reysden, gaven sy haer de ordonnantie over, die vande Apostelen ende de Ouderlinghen te Jerusalem, goet ghevonden waren om die te onderhouden.

B E S L U Y T.

Saul, ende Josaphat, twee wereltsehe Coninghen/ Esdras eenen Schyft-gheleerden/ Esther eene Coninghtinne / Jonadab eenen Vader des Hupsghesins hebben aen hare ghemeynten gheboden te vasten/ ofte te onthouden van sekere spysen/ 't welck oock eene soorte is van vasten/ ende dat uyt kracht vande politiqne auctoriteyt alleen/ die sy hadden over hare Ghemeynten/ dat blyckt uyt de voozgaende Schyftuer-plaetsen. Dat my nu Partyc eens segghe/

ghe / wie datter meerdere macht heeft in't gheestelijck / de Politijcke Heeren / ofte de Kerckelijcke Obersten? Sonder twijffel die / aen de welcke Christus selbe gheseydt heeft *Matth. c. 16. v. 19.* Al wat ghy sult ghebonden hebben hier op der aerden, sal ghebonden zijn inden Hemel. Ergo dan / indien de Politijcke Obersten / sonder daer ober berisyt te zijn / hebben moghen het vasten gebieden / al-hoe-wel om besondere oorzaken / ende occasien / veel meer is het gheozlooft aen de Kerckelijcke Obersten / niet sonder ghewichtighe oorzaken / haere Ghemeynten te binden aen sekere gestelde daghen / mer ghebodt van op die te vasten / ofte haer te onthouden van ghewoonlijcke spijsse. Dit sal noch bzyeder blycken uyt het verbolgh van dese materie.

§. II.

Bewysen uyt de H⁴. Oudt-vaders vande eerste 400. Jaeren, dat de Oude rechtinnighe Kercke sekere gheboden vastendaghen heeft ghehadt.

Den H. Basilius Anno 370.

Homiliâ 2. de laudibus jejuniij.

Het vasten is op alle tijden wel profijtig aen de ghene die / het vrywillighe aenbeerden / maer veel meer op desen tijdt / op den welcken het vasten de heele werelddeur wordt verkondicht. Daer en is niet een eylandt / noch vast landt / noch eenighe natie / noch uytersten hoek bande wereldd / daer het ghebodt van't vasten niet ghehoort en is. Jae de legheers / de reysende lieden / de schippers / de kooplieden allegader saemen

Jejunium per omne quidem tempus utile est ijs, qui illud spote suscipiunt; sed multo magis hoc tempore quo per universum terrarum orbem denuntiatur jejuniij praeconium. Nec ulla est insula, nec ulla terra continens, non civitas, non gens ulla, non extremus mundi an-

pulus, ubi non sit auditum iunij edictū. Quin & exercitus, & viatores, & nautæ, & negotiatores, omnes pariter audiunt præceptum, & summo gaudio excipiunt.

hoozen het ghebodt / ende ontfanghen dat met d'aldermeeste blijdschap.

Merckt hier het onderscheyt, het welck *Basilius* maect tusschen het *vrywilligh* ende *gheboden* vasten: Het eerst, seyt hy *profijtigh* te wesen; het tweede, veel *profijtigher*.

Den H. Ambrosius Anno 374.

Sermone 36. de Quadragesimâ.

Ante dies, devotionem sanctę quadragesimę prædicantes, sacrarum literarum exempla protulimus, quibus approbaremus quadragenarium numerum, non esse ab hominibus constitutum, sed divinitus cõsecratum, nec terrenâ cogitatione inventū, sed cælesti majestate præceptum.

Dooz somm'ighe daghen / als wy verkondighden de devotte van't *H* viertrigh-daghesche vasten / wy hebben doozt gebracht de exempel en vanden *H* Schryfure / op dat wy souden bethoonen daer mede / dat het ghetal van 40. niet vanden menschen ghestelt / maer van Godts wege gheheplicht is; niet dooz aerdsche gepepsen gevandē / maer dooz de hemelsche *Majesteit* / ofte *authoriteit* / gheboden.

Den selven.

Ibidem.

Hæc non tam Sacerdotū præcepta, quàm Dei sunt. Atque ideo qui spernit, nõ Sacerdotem spernit, sed Christum, qui in suo loquitur Sacerdote.

Het vasten van viertrigh-daghen / en is soo seer niet het ghebodt vanden *Priesters* / als van *Godt*; ende daerom die dit versmaet / en versmaedt den *Priester* niet / maer *Christum*, die dooz sijnen *Priester* spreekt.

Den H. Epiphanius, Anno 380.

Hæresi 75. contra Aërianos.

A quo non assensum est, in omnibus terrarum orbis regionibus, quod quartâ & pro Sabbatho jejuniū est, in Ecclesiâ decretum? Si vero etiam oportet constitutione Aposto-

Van 'ste en is het niet toe-ghestemt / dat in alle landen des wereltds / het vasten op den *Woensdagh* / ende *Dyndagh* / inde kerckelic gheboden is? Doch indien wy oock willen doozt-brenghen de ordonnantie vanden *Apostelen* / het is claer / dat sy gheboden hebben te vasten op alle *Woensdaghen* ende *Dy-*

**Vrijdaghen / uytghenomen den Winterten /
ende / dat sy / vande segg daghen van Paes-
schen / ghebieden / niet anders te nutten als
broodt / sout / ende water.**

Merckt hier dat *Epiphanius* schrijft tegen de Ket-
ters Aëriaenen, de welcke seyden, dat het een ieder
vry stont te vasten, sonder ghebodt, ghelijck hier
naer volght uyt *Augustinus*.

Den H. Augustinus, Anno 420.

Heresi 53.

**De Aërianen, komen van eenen sekere Aë-
rius, de welcke gheballen zijnde inde Ketter-
rije van Arius, heeft / soo men seydt / noch
sommighe eyghen leeringhen daer by ghe-
boeght / segghende : Datmen niet en moet
bidden / ofte offerhande doen booz d'ober-
ledene / ende datmen niet en moet onder-
houden de solemnele ghestelde vasten-da-
ghen ; maer datmen moet vasten / als een-
jeder begheert / op dat hy niet en soude schij-
nen te wesen onder de Wet.**

Merckt dat *Augustinus Aërium* hier onder de Ket-
ters stelt, niet alleen, om dat hy volghde de Ket-
tersche leeringhen van *Arius*, maer oock om dat hy,
op sijn eyghen autoriteyt daer-en-boven leerde,
datmen de ghestelde vasten daghen niet en moest
onderhouden, maer dat het een jeder vry stont te
vasten, als 't hem beliefte, sonder ghebodt.

Den selven.

Epistolâ 88. ad Casulanum.

**De ghewoonte van het volck Godts / ofte
de tustellinghen der booz-ouderen / moeten
ghehouden worden booz eene Wet / ofte
Ghebodt.**

Merckt, dat *Augustinus* hier spreekt van sekere
vasten-daghen te houden.

Ⓢ 4

Den

lorum proferre, quo-
modo illic decreve-
runt, quartâ & pro
Sabbatho jejuniim
per omnia, exceptâ
Pentecoste & de sex
diebus Paschatis,
præcipiunt nihil om-
nino accipere quam
panem, & salem, &
aquam, manifestum
est.

Aëriani ab Aërio
quodam sunt, qui in
Arianorum Hæresim
lapsus, propria quo-
que dogmata fertur
addidisse nonnulla,
dicens: Orare, vel
offerre pro mortuis
oblationem non o-
portere, nec statuta
solemniter celebra-
nda esse jejunia, sed
cum quisque volue-
rit, jejunandum, ne
videatur esse sub
lege.

Mos populi Dei,
vel institutâ majo-
rum pro lege tenen-
da sunt.

Den selven

In Psalmum 110.

Præcipitur nobis & ex Lege, & ex Prophetis, & ex ipso Evangelio, quod testimoniū habet à Lege, & Prophetis,

Het viertrigh-daeghsche vasten wordt ons gheboden / ende uyt de Wet / ende uyt de Propheten / ende uyt het Euangelie / het welck ghetuyghenisse heeft vande Wet / ende Propheten.

HET IV. CAPITTEL.

Van de verbintnisse in het Vasten.

§. I.

bewys uyt Schrifture dat het ghebodt van Vasten op sonde verbindt.

1. Regum, ofte 1. Samuelis, Cap. 14.

V. 24. **S**aul hadde het volck besworen, segghende: Vervloecht zy de man, die spijsē eet tot aen den avont, op dat ick my aen mijne vyanden wreke: Daerom en proefde dat gantsche volck geene spijsē.

V. 27. Maer Jonatas en hadde het niet ghehoort, doe sijn Vader het volck besworen hadde, ende hy reyckte het eynde des stafs uyt, die in sijne hant was, ende hy dopte den sel en in eene honigh rate.

V. 37. Doe vraeghe Saul Godt: Sal ick afstrecken naer de Philistijnen? sult ghyse inde handt Israels overgheven? Doch hy en antwoorde hem niet te dien daeghe.

V. 38. Doe seyde Saul: Komt herwaerts uyt alle hoecken des volckx: ende verneemt, ende siet, door wie heden dese sonde gheschiet is.

V. 41. Saul nu sprack tot den Heere den Godt van Israel: Gheeft vonnisse: ende Jonathas is bevonden gheweest.

V. 42.